

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Készítetek nem adtnak vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizelési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

A tudományok népszerűsítése.

Pulszky Ferenc, a ki ugyancsak számot tesz a komoly tudósok között, most 18-án egy nagy részben hölgyekből s fiatalokból álló közönség előtt egy komoly tudomány ágból: a régészetből tartott előadást, oly módon, mely nemcsak egy pillanatra képes az érdeklődést felkeltetni különböző kódarabok, ócska bronz és vastárgyak, törékeny és durva cserepek, évezredes sírok mélyből kikerült koponyák, feliratos kövek és töredékes szoborművek iránt, hanem egyszerűen többekbenn felkelti a vágyat alapos ismereteket szerezni a múlt idők homályos ködével fedett népek története felől, kikerül egyes régi történetírók hiányos és szűkszavú megemlékezésén kívül nem adhat más tanúságot, mint az a néhány kő, bronz vas és cserepdarab, melyek kétségtelenül bizonyítják a sírok tárgyaival együtt, hogy hazánk igazán a népek vendégfogadója volt, de olyan vendégfogadója, melyből az előbb oda érkezett vendéget a később jövő többnyire pusztító fegyverrel és tüzzel üzte ki, hogy helyet szerezzen magának.

Már pedig a ki a történelmet alaposan akarja tanulmányozni, nem nélkülözheti az önálló tudomány ágá fejlődött a régészetet sem, s e kettőt tanulmányozva lehetetlen, hogy elzárkózzék ezeknek az emberi életre oly fontos tanulságai elől.

A legtöbb tudomány ággal úgy vagyunk, hogy megtanuljuk a kollégiumban s nagyobbbrészt elfeledjük az életben, mivel későbbi életviszonyaink között, különösen a vidéken nincs módunk, alkalmunk foglalkozni velük s mert még nagyon általános az a felfogás, hogy hiszen ez ugyanis csak a tudósok dolga.

Pedig meddő és hasztalan a tudósok, a költők s a művészek munkája, ha ebből az, ami szép, jó és igaz, nem válik általánossá; — általánossá pedig csak úgy válik, ha foglalatját és tanulságos eredményeit, népszerű, könnyen érthető nyelven közöljük a nagy közönséggel. Miután pedig a kellemesen, előszóval előadott ismeretek a legközvetlenebbül hatnak s egyszerűen időtöltésül szolgálnak, — úgy külföldön, mint Budapesten a népszerű tudományos felolvasások nagy közönsége van. Ezt kellene kiterjeszteni a vidékre is természetesen megállapított tárgysorozattal. Jól tudjuk, hogy ez nem éppen könnyű dolog; de azt hisszük, hogy nem lehetetlen, kivált Enyeden és Gyulafehérvárt s hisszük, hogy azon egyes tudományokról szóló felolvasások, melyeket eleinte csak időtöltésből, vagy éppen „divatból“ halgattak meg, számos hallgatóban lassanként a komoly tanulmányozás kedvét költik fel, mindenesetre pedig lényegesen hozzájárulnak a tiszta és helyes fogalmak és nézetek terjesztéséhez s általánossabbá teszik a tudományok és felfedezések becsülését.

Pulszky Ferencz.

Hazánknak érdemekben gazdag tudósa három napot töltött városunkban. Örömmel győződünk meg, hogy jól találta magát egyszerű körünkben az, ki két világrész legelőkelőbb tudományos és politikai köreinek oly sokszor volt ünnepeit vendége eredményekben gazdag életében. Az bizonyos, hogy amire méltán számíthatott az egyszerű, de szívélyes, meleg üdvözlés pótolta nálunk a fényes, de sokszor csak hideg szertartászerű fogadtatást. 17-én a reggeli gyorsvonattal érkezett meg. Vele jött Majláth Béla a M. M. Múzeum könyvtár őr, akadémiai tag s jeles historikusunk Kamilla leányával. Szá-

mosan kivonult tisztelgők élén t. Szilágyi Farkas ev. ret lelkész „a szegény tanulókat segélyező egyesület“ elnöke üdvözlé. megköszönve egyszersmind azon ígéretét, hogy az egyesület javára felolvasást fog tartani. Pulszky Ferencz szívélyesen köszöntö meg a fogadást s azután Pogány János négyes fogatára ülve, számos kocsi által kísérve Török Bertalan m. főjegyzőnél levő szállására vonult, hol ismét megköszöntö kisérőinek a szíves fogadtatását. Dacára az éjjeli utazásnak és az éppen e napon betöltött 77-ik életévének, Pulszky nem érezte magát fáradtnak s jóízűn megreggelizvén, Csató János kir. tanácsos alispánhoz, a Bethlen főiskola gondnokához ment, kinek tudományos munkásságát s gyűjteményei gazdagságát már ismerte. Együtt aztán a kollégiumba mentek, hol már várta Herepei Károly tanár, ki nagy érdemeket szerzett a gazdag ásvány és régiség tár gyűjtésével és rendezésével, mit Pulszky több ízben ki is fejezett, apróra megnevezve a gyűjtemény érdekes darabjait. Időközben, a tanórák befejeztével, oda siettek Fogarasy Alber rektor professzorral a többi tanár urak is, s Pulszky közbe-közbe érdekes megjegyzéseket tett. Jóval eltelt déli 12 óra midőn lakására tért. A tiszteletére rendezett ebéden a házi gazda emelt először poharat, örömet fejezve ki azon szerencsére felett, hogy Magyarország tudományos, politikai és társadalmi közéletében oly fényes szerepet vitt férfi 77-ik születés napját körünkben tölti. Ugyancsak ő reá emeltek poharat ld. Gáspár János kir. tanácsos Csató János alispán s még többen a legkedélyesebb, vidám hangulatban.

Este 8 órakor az új városház fényesen világított dísztermében, a rendezésre állított rövid idő dacára szép közönség, köztük sok kedves hölgy gyűlt össze a gazdagon megterített asztaloknál, mely a zene hangja között megjelent kitűnő vendéget zajos éljennel fogadta. A pompás vacsora és jó borok is megtették a hatást s így nem esoda, hogy zajos jó kedv uralgott, miből Pulszky is ki vette a maga részét. Csató János alispán és Szilágyi Farkas kezdték meg a felköszöntések sorát, melyek legnagyobb része természetesen Pulszkyknak szólt, ki szintén szívesen válaszolt éltelve N.-Enyed közönségét és hölgyeit. Majláth Béla határos köszöntőt mondott a magyar hölgyekre s Kerekes Sámuel is prózában s ami talán

TÁRCA.

Abrudbánya és Zalatna szomorú napjai 1848 és 1849-ben.

(Folytatás.)

II.

Hatvani őrnagy expedíciója, és Abrudbánya elpusztulása 1849. május 10-én.

E közben az a véletlen eset történt, hogy egy aszszony azt a hírt hozá, miszerint Verespatak felső részét meggyújtották az oláhok és ég! Janki György tehető hányász polgár Verespatakról volt az első közül, a ki e hírt vette és azonnal, hogy a dolgok állásáról magának biztos tudomást szerezzen, saját lovával kiküldi az odaváló őrsereg volt dobosát Rományik Józsit. Ez valószínűleg a kivonult oláh gardisták által megövetik. mely esemény híret Hatvani a főtéren tartott népgyűlés alkalmával vette.

Ekkor történt az a véletlen szerencsétlenség is, hogy a felbőszült magyarság közé egy részeg oláh tévedt, a ki megértvén a felháborodás okát, éppen a Hatvani háta meggett azt találja mondani: „Jól tették, ha megölték (Rományiket); mert magyar volt s bárcsak minden magyart megölnének.“ Némelyek azt állítják, hogy Hatvanit egy követ hátra is ütötte volna.

Erre Hatvani hátrafordul lován és azt kiáltja: „Végd le.“ A parancsra egy fiatal tiszt a hatvani csapatból 4-szer vágott kardjával a paraszt fejéhez, a mig az egy párszor megfordult s a földre zuhant halva.*

De ez nem elégítette ki Hatvani bosszuját, hanem

* Ezt 10—15 lépérről saját szememmel láttam.

azokat (2 vagy 3-at), a kinnél fegyvert találtak volt, rögtön felakasztatta.

Ezzel el volt vetve a kocka. Az oláhság, kiknek Drágos becsületszavát adta elvesztette hitét, megrémült és remélteben ellentállásra készült.

A vidékről utba indított fegyvereket visszavitték, a benem szedettek beszédésével felhagytak, széna és zab gyűjtéssel megszűntek.

Május 8-án Hatvani a főtéren elkezdé beszédével a városi oláhokat megnyugtani; de egy futár által hozott azon hírre, hogy az oláhok Verespatakot megszállották, beszédjét félbeszakítja s katonaságot küld ki Verespatakra.

E napon záratnak el Dobra Péter, Buttyán János és Boér János. Ez utolsó a városi polgárság kerelmére pár óra múlva szabadon bocsájtatik. Buttyán fogoly maradt ugyan, de felajánlván szolgáltatást a magyar kormány-nak, nem esett szoros őrizet alá.

S mikor mind ez intézkedés megvolt téve, veszik észre, hogy egy csapat oláh ereszkedik Abrudfálvára, az ugynevezett Hóra hegyről, mely másfelől arra volt valószínűleg szamitva, hogy a magyarság figyelme Verespatakról elvonassék. Kiküldetik az oláhság ellen 1 század gyalog katona s néhány huszár.

A magyarok közül megsebesül egy huszár halálosan, az oláhok közül mennyi esett el biztosan meghatározni nem lehet, mivelhogy mind a halottakat, mind a sebesülteket, visszavonulások alkalmával, magokkal vittek. Azonban határozottan lehet állítani, hogy veszteségük nagyobb volt a magyarokénál.

A Verespatakra kiküldött csekély számú katonaság nem védhetvén meg azt, a nagy számmal egybegyűlt oláhoktól, 9-én reggel 2 órakor vissza a városba vonult, több menekültet hozva magával.

Délután 3 órakor (épen a midőn a tegnap elhullott huszár temetésére a polgárság és katonaság összegyűlt,

négyfelől támadják meg a várost az oláhok s így a temetésből semmimem lehetett, a huszár kiterítve maradt a nyújtópádon.

Nem lévén céloim ez alkalommal mélyebben bocsájtani a csata leírásába, épen csak a kikerülhetetlen tudnivaló dolgokat veszem ide be.

A ki Abrudbánya fekvését ismeri, el tudja képzelni minő erőt kellett a mintegy 800—900 katonának (t. i. 4 század a Hatvani csapatból, 1 század halálfejes Klein vezérlete alatt, 1 század vörös csákós gyalog, 1 század tót honvéd és 2 század bihari nemzetörnek ezenkívül a 200—300 személyből álló fegyvertelen városi nemzetörnek kifejteti, hogy a négyfelől támadó, előnyös állással bíró 10000—12000 oláhságot a városba be ne eressze.

A csata hevesen folyt.

Belátva Hatvani, hogy a veszedelem nagy, futott fűhöz-fához tanácsot kérni a teendőkről, elindította Liptai őrnagyot fedezettel Brádra segítségért; de már késő volt, mert az utakat az oláhság mindentűt megszállta.

A zavar min inkább-inkább nőt s ekkor indult meg Liptai őrnagy, hogy egy térképet felhajtásni tudjon, „láthassák legalább, hová jöttek? hol vannak? (Liptai saját szavai).

Ezeknek tudtával, kimerné mondani, hogy Hatvani megállapított terv szerint jött be Abrudbányára!?

Mihelyt tudtával bírtak a helyzet katasztrofális természetének, azonnal arról gondoskodtak, hogy a legközelebbi katonai állomást értesítsék, hogy segítséget kérjenek. —

Felvettek futárnak először egy Zsoldos Sándor nevű oláh embert; de mert küldetéséről az előőrök előre értesítve nem voltak, a város határáról vissza térítették. Az után utba indították Dóvára Forray ezredeshez egy levéllel Jáni József (Magyari és Kolozs Péter oláh) polgárokat, a kik elis vergődtek Almásy szerencsésen, hol azonban az oláhok által elfogattak.

hatásosabb volt, és jambusban, melynek ötlet dús fordulatjai szinte meglepők voltak, csillogtatta tehetségét. Pulszky 11 órakor távozott. De a társaság, mely kitűnő hangulatra jött, csak késő éjjel oszlott el.

18-án d. e. a várost és környékét szemlélte meg Pulszky; d. u. 4 órakor pedig a főiskola szivességéből át-angedett díszteremben tartott igen érdekes szabad előadást az óskorról, ismertette kő-, bronz- és vaskorszakát s a hozzá való tárgyakat a Herepei muzeumból mutatva fel. Előadása majdnem egy óra hosszat tartott s élénk, sokszor humoros tartalmával mindvégig lekötötte a figyelmet. Zajos tapsokban tört ki a közönség, midőn Pulszky befejezte érdekes tárgyát.

A program többi része is tetszést arat s a Borsai dr. Farnos Á., Eckstein, Weinrich, Lázár vonos quartetteje, Sikorsky Zsigi szép hangja s a folyton haladó iparos dalkör méltán kiérdemelték az elismerést.

Pulszky 19-én szombaton utazott el Kolozsvárra s onnan Budapestre. Az indóházhoz szintén sokan kikísérték, a legmelegebb bucyut véve a kitűnő tudóstól; és óhajta, hogy a hazai tudományosság fejlesztése érdekében tartas meg sokáig az Isten.

Utea-tisztítás.

A szükség törvényt szül vagy ront.

Nagy-Enyed város 1880-ban hozott rendőri szabályrendeletének 19 §-a az eddigi boldog időkben, midőn a városnak mindenre volt pénze, nem vétetett foganatba. Értvén ezen sok alponti paragrafus azon részét, mely megszabja, hogy legalább szombatokint minden lakos háza előtt seperjen.

Seper is egy idő óta a legtöbb ember, s a mulasztók szorongattatnak.

Nem mondhatja senki, hogy a rendelkezés végrehajtása nem célszerű, míg célszerűbb nem alkottatik. A tisztaságot áldozat és teher árán is örömezt megszerez-zük, mint egészségünk fentartóját.

Megfontoltan azonban a tisztaság fentartásának cél-szerűbb módját óhajtom javaslatba hozni.

A dolog történeti előzményei ezek:

Rögen önként, 1880 óta szabályrendeleti kötelezett-ségnél fogva seper a háza előtt, a kit jó szándéka rá vitt; de e mellett a város a piacot hetenkint egyszer a vásárvám bérlővel tisztította, évenként 2-szer pedig a főbb utcákat közmunka erővel, vagy bérlővel, vagy pénz-es napszámossal, a hogy jobbnak látszott, de cserélve a módszereket a célt a tisztaságot, igazán, egyikkel sem érve el.

Nem pedig azért, mert a jó munkának alapja a jó szervezet és ennek a helyes munkafelosztás.

Ilyen pedig csak a piac seprésnél volt berendezve, s már az sem elégséges, a piaci forgalom növekedése következtében, szükséges lévén a gyümölcs és buza piacok betenkint kétszer sepertetése, legalább júliustól no- vemberig.

A piac jelenleg 7 hónapra, 30 héten át sepertetik 140 forint költséggel, mit a vásárvám bérlő fizet, az el-fuvarozást a szemét értéke fedezvén.

A seprést 3 ember 2 nap alatt végzi, keres tehát egy ember naponként 70 krt.

És mivel a piac területe 7850 □ öl, seper egy ember naponként 1306 □ ölet.

Mibe kerülne a város többi részeinek hasonló szer-vezetű sepertetése?

Hetenkint seprendő volna még 31,374 négyszögöl, havonként 5362 öl terület, az utóbbi területet ad-nák: a Felső porond, Fürdő, Malom, Hídegkut, Felszeg utcák és a Vártér; az összes többi utcák hetenkint vol-dának seprendők, mint a Főtér és a hozzácsatolt utca-részek jelenleg.

A Főtér seprésénél divó árak mellett e munka 588 frtba kerülne, a piac említett részének hetenkinti máso-dik sepertetése által pedig 30 frttal többre, 618 frtba. Ehez járul a szeméttérlet mostani költsége 140 frttal.

A helyes munka megosztás elve azt kívánja, hogy válasszunk el a munkát a vásárvám bérlőtől és hozzuk kapcsolatba a herzsai jószágának bérlővel, mert csakis nagyobb földbérlő értékesítheti célszerűen a szemetet, sőt a földbérlőt talán nem is fog 758 frttal esni, mert jól jövedelmezend a szeméttömög felhasználásával a föld. A vásárvám pedig 140 frttal többet jövedelmezend ezen seprési elv nélkül.

Tökéletesebb ezen beosztás másrésztől azért is, mert a seprést albérlők jobban és rendszeresebben vé-geznék, mint az ezer háztulajdonos, a hatóságuk pedig csak a főbérlőt kellene ellenőriznie és nem ezer embert, a mi egy külön hivatalt venne igénybe és folytonos pör-patvart okozna a hatóság és lakosság között.

A földbérlő értékezése pedig fedezhető volna a közmunkából, hiszen az utca sepertetés a rendőri szabály-zat szerint vivé keresztül, úgy sem egyéb mint, egy neme, de a legrosszabb neme a közmunkának.

Az 1890. évi I. t. c. lehetségesse teszi, hogy a közmunkát oly összegben rója ki a város, hogy az utca tisztogatás leirt módjoni szervezésének költsége is kike-rüljön. Ezen közmunka maximális költségösszege ugya-nis 2421 frt.

A jelenlegi utca seprési rendszer aránytalanul oszítja meg a terhet pl. az utca sarkon lakó telke hom-lookzat és oldala előtt is kénytelen sepertetni, sőt eset-leg telke háta megett is, ha utcára rug.

Hasonlóan van a csatorna tisztítással az a horda-lókos utcában terhesebb mint egyebütt, pl. a Viz-ut-cában, Sálmen sikátorban, Alsó-Porondon.

Az uttest és járdaszélesség, valamint a forgalom szűrsége es igen különbözővé teni a terhet. Gondoljunk e tekintetben a magyar és Tót utca közti különbségekre.

Telkes.

Az utolsó forradalmi proklamáció.

Az 1848-49-iki szabadságharc emlékeinek kiállít-ása nemcsak ama nagy idők nagy eredményeiről szóló képekben, nemcsak a vértanútól maradt drága ereklyék-

segítségére. Én ki ne hitte volna azt, a midőn abban a perében megszűnik minden tüzelés?

Az említett két szekeren elől volt hat szekér s mintegy 200 abrudbányai férfi és több nő minden bán-tódás nélkül vonult Brádra. Ellentállás sehohsem volt csupán a bucsesdi hegyen történt egy torlasz mögöl két lövés; de a csatárlánc még jól meg sem indult, máz az oláhok úgy eltűntek, mintha a föld nyelte volna el.

Annak oka, hogy a magyarság nem üldözöttet, vagy abban keresendő, hogy a nagy sötétségben az oláhság magát tájékozni nem tudta, vagy — mi még hihetőbb, — hogy senki a zsákmányát Abrudbánya kirablásából elej-teni nem akarta.

H-tvani katonai képzettségére legjobb világot vett azon körülmény, hogy éjjel tájt az előőrseket megvizs-gáltatja és 4 órakor ott felejtli postjaikon!!

Ezek egy része reggel a sereg után vonult, más része Abrudbányán és a zalatnai uton felkoncoltatott.

Szinte úgy járt azon ór is, a ki Dobra mellé volt randelve, ha őrszobájának ablaka nem nyílik vala az ut-cára, s nem látja a nagy mozgást, miből osztán valami rendkívüli dologra következtetett. Tapasztalt, kiszolgált eszászári katona lévén, minden módon arra törekedett, hogy foglyától menekülni tudjon, szép szóval, rábeszél-léssel s még egy kevés taszigálással egész az utca ajtóig vitte Dobrát, a ki itt már szabadnak érezvén magát, fu-tásnak eredt, de nem futhatott messze, mert az ór le-lőtte! (Ezt nekem az illető ór beszélte május 12-én Brádon.)

Nem tudom honnan vehette b. Kemény Gábor azon adatot, hogy a "gyülelész sokaesség azonban ezeket (Buttyánt és Dobrát) megtámadja és a felvigyázót dacára Dobrát az utcán "lemészárolják". Mészárlásról szó sem lehet! Dobra egyenlen lövéstől esett el és még ma is vannak szemtanúk, a kik látták a mig másnap reggel néhány oláh saraglyán az éptestet elvitte onnan.

ben gazdag, hanem a függetlenségi harera vonatkozó okmányokban is. A proklamációk gyűjteményében ál-landó érdeklődés tárgya az utolsó forradalmi ki-álltvány, a mely a kiegyezés előtt négy évvel, 1863 nov. 24-én kelt s a következőleg hangzik:

Kossuth Lajos kormányzó rendeletéből az Országos Függetlenségi Bizottmány.

A Nemzethez.

Tántorithatlanul ál Nemzetünk keblében a hű ra-gaszkodás az 1849-iki zászlóhoz. Minden alkut kizáró határozottsággal el van a Nemzet nagy többsége tőkélve, lerázni Hazánkról a gyűlölt német nralom jármát.

De mert nemzeti életünk küljelenségei újabb idő-ben ez eltökéléssel nem voltak összhangzásban, Hazánk természetes szövetségeseinél külföldön, Nemzetünk hatá-rozottsága iránt kétség támadott.

E kétség volt a legnagyobb akadály Kormányzónk utjában Hazánk felszabadításának biztosítására intézett törekvéseinél.

Ez akadálnak elhárítását sürgős parancsoló szük-séggé teszi a világ események legújabb fordulata, mely az ideg-n járomban szenvedő népeknek a felszabadu-lásra kedvező kilátást igér.

Életjelt kell adnunk; miszerint természetes szövete-seink meggyőződjenek, hogy a közös ellenség ellen a Magyar karjára biztosan számíthatnak. — Gondol kell lennünk! hogy az események fordulata felett megfőlem-lett Osztrák ámitásai Nemzetünket hálóba ne kerithessék. Készülünk kell! hogy a kedvező alkalmat erélyese felhasználni képesek legyünk.

Ezeknek eszközlése végett Kossuth kormányzó ur minden ezelőtti megbízásokat megszüntetve egy új Or-szagos Bizottmány alakítását tartván szükségesnek el-rendelni: ezennel tudtul adatik a Nemzetnek, hogy e rendelet következtében az Országos Független-ségi Bizottmány megalkult s hogy az ezúl tűzve ki magának az 1849-iki Függetlenségi Nyilatkozat való-sítását, az ügyeknek Hazánk választott Kormányzójától vett s veendő utasítások szerink vezetését minden ál-do-zatra kész határozottsággal kezeibe vette.

A Bizottmány megvárja a Nemzet hazafias érzel-meitől, hogy körülmény szerint kiadandó rendeletei kész engedelmességgel, irányadási követéssel, intézkedései közremunkálással s foganatosítással találkozzanak. Az 1849-iki zászlóak mind nyílt, mind különös figyelem-mel kísérendő aláores ellenéit komolyan inti, hogy min-den fondorkodásoktól, a honarúlásra mért büntetés terhe alatt óvakodjanak. Mindenesetre pedig kinyitakoztatja az Országos Függetlenségi Bizottmány, hogy rendeleteinek sikert, intézkedéseinek foganatot szerezni tudand is, el is van határozva.

Legyen a nemzet jó reménnyel. Készüljön minden becsületes hazafi a cselekvéshez! Jelszavunk 1849. és győzelem!

Kelt Budapestben, November 21-én, 1863.

"Az Országos Függetlenségi Bizott-mány" feliratu pecséthelye.

Buttyán más helyt (az őrtanyán) volt fogva, ő más-nap a magyarsággal kivonult, sőt szabadon volt Hatvani által bocsájtva, ugy, hogy e sorok írója őt volt a kivo-nuló csapatból, az erdő között egymagában találta lovával, oly helyen, honnan bátran elszökhetett volna; de nem tette, mert az oláhok előtt már eljátszotta volt becsü-letét!

Visszatérvén nagyobb része a lakosságnak, senki elhatározni nem tudta, hová vonuljon? hol lenne élete inkább biztositva? Egyik biztosabbnak vélte otthon ma-radni, mig más a szomszédsághoz ment és egy része ombereknl keresett menedéket.

Mintegy 6 óratájt — megértvén az oláhok hogy a katonaság eltávozott, berohantak a városba s rendre vet-ték a házakat.

Egy házba több csapat vonult be egymásután, s a mig pénzt és egyéb értékes tárgyakat adni tudtak, ad-dig senkit sem bántottak, csak a ki előttük megjegyzett ember volt, vagy szembe szállott velők! De kiürülvén az erszényük és házuk, halomra kezdeték (esküjök után mint némelyek állíták!?) öldösní a férfiakat és férfi gyer-mekeket különösen esett áldozatul akárhány nő is.

Szerencsés volt az, a kinek pénze volt, vagy jó-szívü ismerős oláh embere, mert az alatt a cím alatt hogy Jancuhoz viszik, elvitték gör. kath. lelkész Tóbiás Sándorhoz (Amosz), vagy idősb. Sulucz Simonhoz, mely két helyen több "mint 300-an" menekültek meg.

Drágos Sulucz Szimonnál vonta meg magát, a kinek neje nagyváradi születésü lévén, rokonságot tar-tottak

Fellévén tartózkodási helye fedezve, egy csoport oláh nyomult be Tyok Tódor (Outa) és Korkes János (Greik János) vezérlete alatt az udvarra.

(Folyt. köv.)

* A kivonulás történt Abrudfárván keresztül a Osernie pata-kán fel a Vulkán felé.

harra vonatkozó
jteményében al-
forradalmi ki-
gy évvel, 1863
k:

deletéből az zottmány.

blében a hű ra-
en alkut kizáró
többsége tökéve,
n jármát.
gái újabb idő-
zásban, Hazánk
Nemzetünk hatá-

ly Kormányzónk
ositására intézett

parancsoló szük-
fordulata, mely
ek a felszabadu-

mészetes szövet-
s ellenség ellen
— Gondol kell
elett megféleml-
ne kerithessék.
kalmat erélyese

kormányzó ur
tette egy új Or-
ükszágának el-
zetünk, hogy e
Független-
az ezúl tűzve
Nyilatkozat való-
Kormányzójától
t minden áldo-

bazafias érzel-
rendeletei kész
k, intézkedései
lközendőknek. Az
lönös figyelem-
intí, hogy min-
büntetés terhe
nyilatkozatja az
rendeleteinek
tudand is, el

észüljön minden
avunk 1849. és
1863.

etlenségi Bizott-
y pécsthelye.

olt fogva, ő más-
pu volt Hatvani
t távol a kivon-
találta lovával,
olna; de nem
ta volt becsü-

osságnak, seuki
hol lenne élete
lte otthon ma-
és egy része

olások hogy a
a s rendre vet-

gymásután, s a
dui tudtak, ad-
dk megjegyzett
De kiürülven az
(esküjük után
t és férfi gyer-
ny nő is.

volt, vagy jó-
t a cím alatt
lelkész Tóbiás
imonhoz, mely
ek meg.

meg magát, a
rokonságot tar-

e, egy csoport
Korkes János

A pécset köralakkal bír s oly nagyságu, mint az
ezt egyforintos. Közepén zászlóktól környezve Magyar-
országos címere látható. Az egyik zászlón „Kossuth”;
a másikon „1849” olvasható. A pécset körirata: „Or-
szágos Függetlenségi Bizottmány”.

VEGYES HIREK.

— **Képviselő beszámolója.** Zeyk Dániel az alvinci
kerület országgyűlési képviselője e hó 21-én Alvinczen
megjelenik választói között s megtartja beszámoló beszé-
dét. Zeyk Dániel, mint olvasóink emlékezhetnek a megyei
önkormányzatnak levén híve, az államosítási vita meg-
kezdésekor több erdélyrészi képviselő társával együtt ki-
lépett a szabadelvű pártból s egyelőre párton kívüli állást
foglalván el. A beszámoló beszéd, melynek meghallgatá-
sára Nagyenyedről is többen lefognak rándolni, első sor-
ban azon okok tüzetes fejtegetésével foglalkozni, melyek
a képviselőt a szabadelvű pártból való kilépésre kényszer-
ítették.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter
a Krizmanits Vilmosné sz. Graif Eleonora úr asszony ed-
digi tanítónői állását Déési Mariska volt alsókubini pol-
gári iskolai tanítónővel töltötte be. Kívánjuk, hogy az új
tanítónő jeles elődjének nyomdokain haladva ép oly dí-
szére váljék szép állásának s oly megérdemelt köztiszte-
letben részesüljön a közönség részéről, mint a milyen
Krizmanits Vilmosné úrasszony sokoldalú műveltsége, szor-
galma és finom nevelőnői tapintata kivívott.

— **Gróf Széchenyi István** születésének százados
évfordulója e hó 21-én hetfőn lesz, mely napon a kultusza
miniszter felhívására az ország összes iskoláiban emlék-
ünnepély fog tartatni. A Bethlen-főiskola d. e. 9 órakor a
diszterembek fogja ez ünnepélyt megtartani. Berde Sándor
teológiai tanár imája után Makka Domokos, a tör-
ténelem tanára fogja az ünnepélyes emlékbeszédet tartani.

— **N.-Enyed város tanácsa** bizottságot küldött
ki a szőlőhegyekre a filloxera rovar esetleges megjelené-
sének vizsgálatára. A bizottság élén Kovács Gyula polgár-
mesterrel, három napon át beható szemle alá vette a ha-
táron levő szőlőket, azonban örömmel jellezhetjük, hogy a
Tordán már konstátált gonosz rovar még nem fordul elő.

— **Széchenyi emlékezettét** f. hó 21-én a helybeli
leányiskolában is megünnepelik. Emlékbeszédet Dancs
Sámuel igazgató fog mondani.

— **Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési
Egyesület** Marosvásárhelyen megtartandó közgyűlésnek
napja, figyelmeztetjük mindazokat kik résztvenni ohaj-
tanak, hogy magokat legkésőbb Szeptember 25-éig az
EMKE marostordamegyei — Marosvásárhelyi választmá-
nyánál bejelenteni sziveskedjenek, hogy elszállásolásukról
gondoskodni lehessen. Eyszersmind kérjük a jelentkező
t. vendégeket, hogy kellő elszállásoltatásuk érdekében,
jelentkezésük alkalmával egyuttal foglalkozásukat is szí-
veskedjenek megjelölni. *A rendező bizottság*

— **A tövisi róm. kath. templom,** melyet a hal-
hatatlan emléktű Hunyadi János építtetett, mostani nagy
rézben helyreállított s kijavított helyzetében méltó a meg-
tekintésre. A javításokat Csató Ferenc részben könyörado-
mányokból, részben sajátjából fedezte. Buzgóságát s áldo-
zatkesztségét méltó elismerés illeti.

— **Színészet.** Egy Kálmán színtársulnta N.-Egye-
den megkezdte működését. A társulat jó erővel rendel-
kezik, műsora azok újdonságot tartalmaz, az előadás eléggé
szabatos, ezért a társulat megérdemli a közönség érde-
klődését és támogatását.

— **Szörny anyja.** Vingárdi Spán Mária 2 éves leány-
gyermekétől meneküldő augusztus hó 17-dikén azon szán-
dékmal indult Nagy-Szebenből haza felé, hogy gyermekét
az itthon valamely alkalmas módon elemésztí. Drassó és
Vingárd között egy hidhoz érve két lábánál fogva meg-
ragadta ártatlan gyermekét s addig csapdosta annak fej-
ét a hid karfájához míg koponyásonjait az állkapo-
csait teljesen összezúzta. Az érettelem tetemet. azután a hid
alávetette, de később mást gondolt, s biztossabb helyre,
sűrű fűzrel benőtt mély árokba dobta. — Az után egész
egy kedvően falujába ment és 8 napi ottani tartózkodás
után magát közönségi bizonyítvánnyal ellátva visszament
Nagy-Szebenbe s ott felvétette magát a kórházba hogy
valami kisebb lábbajából kigyógyítsák. Itt akadt reá Pé-
ter Zujon m. kir. esendőr őrsvezető, ki előtt az elvete-
medett nő részletesen bevallotta szörnyű tettét. A bün-
ügygyel jelenleg a gyulafehérvári kir. törvényszék fog-
lalkozik.

— **Gazdák figyelme.** Az őszi fontos vetés
munkájának ideje itt lövén, nem mulaszthatjuk el arra
figyelmeztetni a gazdaközönséget, hogy fáradságának
eredménye, a termés, nemcsak a tiszta és egészséges
vetőmagtól, hanem attól is függ, hogy milyen fajtát ve-
tünk. Azzal nem csak mi magyarok, hanem a külföld is
már régen teljesen tisztában van, hogy olyan kitűnő
buza, mint a magyar, másutt sehol a világon nem te-
rem, de már a mi a rozset illeti, ezzel a külföld tul-
száryalt bennünket, mert a mienknél sokkal jobb roz-
sajtákat bocsát forgalomba. az utóbbi években többféle

kitűnő új fajtával szaporították a rozset, de valamennyit
felülmulja a két legújabb fajta: a schlanstädti
óriásrozsa és a zsáktöltő Mammuth-rozs.
Mindkét fajtának meg vannak mind ama tulajdonságai,
melyekkel a jó rozsnak bírni kell, az előbbi némileg
kedvező időjárás mellett kataszteri holdankit 1500 kilog-
rammot is fizet, az utóbbit pedig éppenből termőségeért
neveztek el méltán zsáktöltőnek Mauthner Ödön, ki egy
alkalmat sem mulaszt el, melylyel a hazai mezőgazda-
ság felvirágzását előmozdíthatja és a gazdaközönség ér-
dekeinek szolgálatot tehet, mint a most megjelent őszi
árjegyzékekben látjuk, e két kitűnő rozsfajt is sieteti
megszerezni, hogy a haladni szerető gazdaközönségnek
rendelkezésére bocsáthassa. Kétségtelen, hogy ezzel is
oly kiváló szolgálatot tesz a gazdaközönségnek, mint a
montagnei rozsszal, melyet nyolc évvel ezelőtt honosított
meg nálunk és melyet kitűnő tulajdonságáért a földmi-
velési miniszter is felkarolt és a gazdaközönség közt
buzgón terjesztette. Meg vagyunk róla győződve, hogy
gazdaközönségünk, mely a mai viszonyok közt csak egy
boldogulhat, ha külföldi versenynyel lépést tud tartani,
megragadja az alkalmat ama két rozsfajtának a beszer-
zésére, mely az eddigi rozsokat bizonyára háttérbe fogja
szorítani. Megjegyezzük, hogy egy a schlanstädti mint a
zsáktöltő Mammuth rozs nálunk csakis MAUTHNER
ÖDÖN magkereskedőnél kapható, mit azért tartunk
szükségessé megemlíteni, hogy a gazdaközönség félre
ne vezesse magát.

CSARNOK.

Az eltört láb.

— Angolból. —

Nagyon megnyugtató érzés elgondolni, hogy ebben
a mi korunkban mondhatni minden tudományos elvek-
kel lehet megejteni, hogy egy szolván zsebedben, egy
pár irányítással, mérő szalaggal, görebbel és mérleggel
járj szelz s már képes vagy megmérni s elemekre
szétbontani nemcsak a világnak csodáit, hanem egyetlen
kivétellel minden egyebet is. Az egyetlen kivétel, mint
mindenki tudni fogja — a szerelem.

Mi a szerelem? Mi az oka? Az első kérdésre nincs
felelet. A másodikra magamra vonatkozólag, saját tapasztalásomból felelehetem, hogy — egy eltört láb.

Nem úgy, regényes olvasó! e sorok írója nem va-
lami bájos urhölgy, ki, midőn két hollótekte tüzespari-
pát hajtot s szörnyű életveszélytlen forgott az imént em-
lített délceg állatok nekivadulása miatt, egy előkelő ide-
gen kiszabadított a halál torkából. E sorok írója nem is
előkelő idegen kit grófkisasszony ment meg holmi ve-
szedelemből. Nem! Én egyszerűen Kerekes Jónás va-
gyok; kereskedő, 50 éves s a közelebbi aprilis egyik
napján azért törtém el a lábamat, mert narancshéjón el-
sikamodtam.

Népies gondolkodásmód szerint minden fiatalember
szerelmes lesz életében egyszer, oly bizonyosan, mint a
hogy minden gyermek keresztül megy a vereshimlőn.
Mindkét babona téves. Én 50 éves koromig nem voltam
szerelmes s vereshimlőben sem szenvedtem soha.

Sokat irnak a lábbadozás örömeiről.

Egyáltalán semmi örömetest sem talállok benne,
ha az ember a 3 dob utcában hat hétre be van csukva
egy unalmas házba öreg Moroginával mint egyedüli apo-
lojával s más meg nem látogatja, mint az orvos.

Három hétig csak türttem valahogy, de végre nem
álhattam ki tovább s így szoltam orvosomhoz, midőn tá-
vozni készült: „megszánhatna s itt ülhetne még egy
ideig.”

Mosolyogva telepedett. Beszélgettünk egyről más-
ról s már kezdett megjönni a kedvem, mikor az után
jöttem s mennie kellett Távozáskor kérdezett, hogy nin-
csenek-e barátaim vagy rokonaim, kik meglátogatva ve-
lem maradhatnak?

„Nincs senkim, egyedül állok a világon” feleltem.

„Akkor miért nem nől meg?” kérdé nevetve.
Aztán magamra hagyott, szemtől-szemben egy udjonat-uj
eszmével.

Ámde én nem tartozom azon emberek köré, kiket
minden új dolog kivész a szóp eszűkből. Jól megrágom
a mit a begyembe szedek.

Végre reá szántam magam, hogy megnősülök. De
kit vegyek el? Ez volt a bökkenő! Nem volt egyetlen
nő ismerősöm. MASHOVÁ nem jártam mint a templomba
s mivel sem énekelni, sem táncolni, sem szavalni, sem
zenélni nem tudtam, miként juthatok én nőtlon létemre
feleséghez? Természetesen fordulhattam volna a lelkész-
hez, ki alkalmasint ismer valami jóvaló személyt. Talán
valakit a hivei közül. De aztán eszembe jutott egy fer-
telmes vén szűz, ki velem egy padban szokott ülni s ki
nem egyszer feltűnő szorgoskodással nyújtotta nekem
imakönyvét Hátha a lelkész ezt találná számomra al-
kalmassnak.

Nem! így nem jó, gondolám, majd másként njtem
sorát.

Ez idő tájt már mankón mozoghattam s ugy szól-
ván tetre készen voltam.

Eltelt néhány nap a nélkül, hogy valami történ
volna. Épen midőn kétségbeesetten azon tanakodtam, hogy
házasság-közvetítő ügynökhöz fordulok, szobámba lép
Moroginé asszony s pites kötésű könyvet dobva elém a
lehető legfanyarabb hangon így szót:

„Egy fiatal nő volt itt, ki valami bölcsöde részére
kéreget. Csak lesz annyi esze, hogy nem ad semmit.
Aszongya elgyű holnap a válaszer.”

„Csak jó az Isten” gondvlám magamban. Moroginé
asszonynak pedig csak morogtam valasmit. Egy dolog
bizonyos volt, hogy látni fogom a hölgyet, mikor reggel
visszajő.

Másnap megszólalt valahára a csegetttyű s mielőtt
a rebegésnél egyébre is ráértém volna, benyitott egy fia-
tal leány, kinél takarosabbat életemben sohasem lattam.

„Megbocsásson kérem.” szólék dadogva, „de kép-
telen valék még többeszkét járni.”

„Sajnálattal hallok, hogy beteg volt.” szólalt meg
a leélesbb csengésű hang.

„Tessék leülni” hebegtem.

Leült és én folytattam.

„Kegyed nemde a bölcsöde számára gyűjt?”

Feltettem volt magamban a dolog rosszsalását szin-
lelni, hogy alkalmat adjak neki a bővebb magyarázatra
„Pártolásra érdemes ügy Kerekes ur!”

A „Kerekes ur” ugy hangzott ajkairól, mint valami
szép költői sor

„Nem tudom pártolni” mondám nagyon határo-
zottan.

„Bizonyosan nem olvasta az értesítőt” szolt mo-
szolyogva, és hogy tudott mosolyogni!

„De miért is gondoskodnánk mi a mások kide-
deiről?”

„Gondolja meg kérem hogy az anyáknak dologra
kell menniök, kénytelenek magukra hagyni a kis ártat-
lanokat.

„Mi a manót csinálnak az apák?” vetém ellen
komoran.

„Egy része meghalt, mások nem kapnak munkát
van olyan is a ki részeges.

„Ez annyit tesz, hogy jutalmazzuk a henylést, az
iszákosságot, a — ‘

„De gondoljon a kis gyermekekre Kerekes ur” vá-
gott közbe a leány, aztán nem is tartjuk őket egészen
ingyen, mindenikért fizetni kell.”

Mindamellert kedves kisasszony! nem pártolhatom,
jegyzém meg kissé vérszemre kapva.

Ó tovább érvelt, én cáfoltam, mig ugy egy fél óra
mulva teljesen meggyőzt: s én így szoltam:

„No jó, fogja ezt a csekélységet de igérje meg
hogy egy-két nap mulva újra meglátogat, s elmondja
miként használta fel.”

Nagy lelküségemre bájos arca felvidult s megígérte
hogy eljő s elmondja mily érdemes szűkölködőkre for-
ditotta pénzemet. Távozott, s magával vitte a nap ragyo-
gását is. Alig tudtam megállni, hogy vissza ne hívjam.
Ha nem tartok tőle, hogy örökre elriasztom, azonnal meg-
kérem kezét. Át estem az első nagy nehézségen — sze-
relmes valék. Férfi önérzetem megkésztettedött, s ugy
éreztem, hogy bármely pereben szembe tudnék szállani
az egész világgal.

(Folyt. köv.)

Közigazdaság.

M.-Szék. 1891. szept.

E lap 37-ik számában olvastam hogy az összes
szöllőtelepek alapos és szakszerű megvizsgálása e hó 13-án
vette kezdetét. Nem tudom az eredményt, de azt ha
határozottan állítom, hogy a szöllőtelepek kiirtása célra
nem vezet és nem vezetett a hol csak addig megkísér-
lették. Itt van Pécsvárossa, a hol most 3 éve észlelte-
tetett a szőlőtetű, tüzzel-vassal irtattá kimélet nélkül a
megtámadott szöllőtelepeket, de eredményre nem veze-
tett. S a mentes szöllőtulajdonosok jettemes költséggel
lettek sújtva. Amenyiben a kiirtott szőlőterületek értéke
pótadóként e megmaradt szőlőterületekre rovatott ki.
Pécs-várossa is (sajnos későn, csak ugy szólva az idén 3
évd mulva) maga kárán okulva, a kenegezést eszközi,
mondhatom, hogy a kik ideje korán és rendszeresen al-
kalmazták szőlőterületeiket ez ideig megmentették; mig-
szomszédjaik a szőlőtökéjükét kivágták és az idén szől-
lő helyet kukoriczát szüretelnek.

Itt van szintén a közelben Siklos a hol a kene-
gezést idejében alkalmazták, (bár ugyszólva még most is
karhatalommal hajtja végre) szőlőterülete szépen fen-
tartott.

Ujlag intem a szőlőterületek kiirtásával hadjanak
fel, még eszmének is meddő, csak a kenegezés a mi-
segit. Az Amerikai szőlővesző iltetése is még csak ki-

sérlelés. A mely amerikai faj a filloxerának jól ellen áll az nem igen bírja ki a melegebb és szárazabb talajt.
A Pécsi Fgyelőben egyigen tekintélyes pécsi polgár és nagy szőlőtulajdonos 2 igen érdekes cikket jelent meg. ha a lapokat megkaphatom, a Közérdekben leendő közlés végett, polgártársaim okulására megküldendem.

Sándor Gyula.

A gyümölcsfák rákbetegsége.

A rákbetegség a gyümölcsfák legkomplikáltabb betegségei közé tartozik, melynek különböző nevei vannak s arról ismerhetők fel, hogy a fának beteg részein gyorsan laza, duzzadt vagy csomós szövetek képződnek, a melyek megfásodott tengelyek körül mint keletkeznek. Azok a sebek, melyek a rák központját képezik, nem különböztethetők meg azoktól, a melyek természetes vagy mesterséges fagy következtében keletkeznek. A seb legfőbb momentuma nem a seb, hanem annak türelése, melynek hirtelen keletkezése és fejlődése még eddig nincs eléggé megfigyelve és megvilágítva. Az ily képződményeket ugyanis egyes fajok vagy változatok bizonyos sérülésekre való reagálásának kell tekinteni, mely a fejlődés bizonyos idejében (a legnagyobb mérvű kombialis működés alatt) keletkeznek.

A gyakorlatban bizonyos „rákra hajlandó fajtákat” is emlegetnek, a melyek más fájba ojtathatván, ebbel tulajdonságukat erre is átviszik. Egyes gyümölcsfajoknál (almánál) átmeneteket is találhatunk, melyek nagyobb fagyokozta sebekhez hasonlítanak.

Ujabb időben a rák keletkezését növényi élődierek igyekeztek vissza vezetni, mert a rákbetegség egyes neméinél a duzzadványokon bizonyos gombát, a Nectria ditissima-t találták s mert sikerült e gombát ojtás útján egész séges fákra átvenni is ily módon a kereg elhalását előmozdítani.

A kik azonban elődi gombának tulajdonítják, azok megfeledeztek arról, hogy nem épen a seb keletkezése a fő, hanem a seb szélei, a melyeket ojtás útján még sehol sem sikerült előidézni. Azon kívül arról sem szabad megfeledkezni, hogy a gomba a rákszövet belsejében biztosan nem fordul elő. Az előbb nevezett gomba pedig a fagy okozta sebekben épen olyan gyakran fordul elő mint a rákos helyeken, de a rákosomókat ott nem sikerült még felfedezni. A nevezett élődierek tehát olyanok kellenek lenni, a mely egyszer létrehozna rákosomókat, máskor nem. Végül a rákosomók anatómiai szerkezete is egészen más, mint a betürelésükénél, melyek egy élzdi mycelium növekedése következtében keletkeznek, mint pl. a borókarozsdával.

Mindezen okoknál fogva nem állhat az, hogy a rák oly betegség, mely közvetlen infekció útján keletkezik. Megengedjük azonban, hogy a rákokban előforduló gombákat ojtással más fokra is át lehet vinni, a melyeken a kereg megölik; ez azonban nem rák, hanem a gomba-üszögnek bizonyos neme, mely a rákkal semmiféle okozati kapcsolatban nincs.

Legyakoribb az almafák rákja, mely leghatározottabb alakjában gömbölyű, kérgek csucsokon lapos, s a csucsapon tölészerű fadaganatokat ábrázol, melyek nagyságra nézve néha kétszer, háromszor, sőt többször is meghaladják annak az ágnek az átmérőjét, a melyen vannak (zárt vagy gumos rák). A csomók, melyek mellett üszögös helyek is előfordulnak, mint a fatesthez érő apró hasítéki sebek körül levő s egymás irányában fejlődő sebszálaknak látszanak, a melyek azonban nem egyesülnek egymással, hanem csatornát hagynak maguk közt, mely felül tölcőszerű mélyedésbe nyílik. Az egész seb tulajdonképen prosenchymatikus szövetből áll, prosenchymatikus faelemek leggyörszerű keskeny zónái vannak, melyek hátrafelé az ágrész gyűrűjébe nyúlnak. Abból, hogy a rák buján tenyészik valamely fán, legkevésbé sem lehet azt következtetni, hogy az egész fa is igen erős növény, mert némely vidéken épen a rozsoló, különben is beteges fákön találni a rákbetegséget. A zárt rák csak egyes vidékeken, bizonyos fajtákon fordul elő.

Ettől megkülönböztetjük még a rózsaszertűen nyílt vagy üszögös rákot, mely csomókat nem képez, hanem csak egy nagyobb, majdnem sohasem egészen fedett seb duzzadt ajakszerű, meglehetősen sok fapareuchymet is tartalmazó türelési széleiből áll. Azáltal, hogy az első évi türelési szélek a seb keletkezése után elhalnak, a következő évi türelésnek kissé hátrább kell nyomulnia, minek következtében fokozatos sebszálak keletkeznek, melyek annál duzzabbak és ráncosabbak, minél később keletkeznek és minél kisebb az ágnek vagy törzsnek megmaradt egészséges részei. A megfeketedett fatest közepén többnyire egy rövid facsap van, mint egy fiatal hajtás maradványa, mely körül a kereg elhalása megkezdődött.

A rákbetegség gyógyítását illetőleg a helyi kezelésen kívül a sebnak még kivágását lehet ajánlani, hogy a vegetáció egyenletesebb legyen, továbbá a hajtások növekedési ideje megkuritassék, hogy a tél érettebb állapotban találja őket.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Égész selyem nyomott Foulards 1 frt 20 krtól 4 frt 65 krig méterenkint (ca. 450 különböző színben) külöltöny és darabszámra bér és rámentesen a házhoz, a HENNEBERG G. féle es. és kir. udvari szállító selyem gyári raktára ZÜRICHBEN. Mintákkal szívesen szolgál. Levelekre 10 kr. bélyeg.

898—891. tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által a n.-enyedi ev. ref. egyhármegye özv. és árvtat nyugdíjintézetének m.-ujvári Boér János és neje Sorompó Anna elleni végrehajtási ügyében végrehajtható kérelmére a végrehajtási árverés 200 frt tőke-

követelés, ennek 1888. évi aug. hó 26-ik napjától járó 8%-os kamatai 4 frt 50 kr perbeli, 9 frt 82 kr. és 11 frt végrehajtási már megállapított, valamint a jelenlegi 7 frt 50 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Boér János és neje Sorompó Annának a csongvai 52. sz. tjkben A/2, 4, 5, 7, 9, 10—15, 18—21, 24—26 és 28 rsz. a ingatlanaira 733 frt megállapított kiküldési árban elrendeltetik.

Az árverés 1891-ik évi október hó 20-dik napján d. e. 9 órakor Csongva község házánál fog megtartatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át végrehajtható kivételével készpénzben vagy óvadék képes értékpapirban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre váltva után 3 egyenlő részletben 30, 60 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6%-os kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál, mint bírói leteti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságnal és Csongva község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró, mint tkönyvi hatóság.

Nagyenyed, 1891. június hó 30.

Vincenzi, kir. aljárásbíró.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az 19—34

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja Hiteles forrásokból származó értesüléseink gyorsasága, alaposága és sokasága, rovataink változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „EGYETÉRTÉS”-t népszerűvé. Az országgyűlést tárgyalásokról a legérzékenyebb s mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „EGYETÉRTÉS” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „EGYETÉRTÉS” kereskedelmi s tőzsdéi tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „EGYETÉRTÉS”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárcájában, annyi regény olvasmányt ad mint egy lap sem. Két, három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „EGYETÉRTÉS”-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „EGYETÉRTÉS” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Egyetlen egy kísérleten mindenki meggyőződhetik arról, hogy a

Zacherlin

VALÓBAN a LEGELŐNYÖSEB ROVAR-IRTÓ SZER,

mivel — mit egyetlen szer sem — meglepő gyorsasággal és erővel „mindennemű” rovar a legutolsóig megsemmisít.

A legjobb eljárás az üvegen megerősített „ZACHERLIN-SZÓRÓ”-val

A ZACHERLIN-t nem szabad a közönséges fűgporokkal összehasonlítani, mert a ZACHERLIN egy sajátos különlegesség, mely soha sehol nem létezik, mint a ZACHERLIN J. névvel ellátott lepecsételt üvegekben.

Ha valaki tehát Zacherlin-t kér és oly port vesz el, mely papirba vagy dobozba van csomagolva, az mindenkor meg lesz csálva. — Valódi kapható:

NAGYENYEDEN:

Winkler János urnál
Círner J. József „
Bisztricsány L. „

BALÁZSFALVAN:

Heiskovits Lipót urnál
Sinberger Salamon
Engemann Herman

GYULA-FEHÉRVÁRT:

Misselbacher J. B. urnál
Jakabfy Albert „
Mihelyes Zsigmond „
Frölich Gyula Nagy József

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagy enyeden 1891.